

Till

Länsstyrelsen Skåne

Norrköping 2021-05-05

Synpunkter på samråd Rönne å dnr 531-8122-2021.

Vattenhistoriskt Nätverk har fått bakgrundsbeskrivningen av Rönne å på samråd. Vattenhistoriskt Nätverk (VhN) företräder de allmänna intressena i enlighet med miljöbalken, som intresseorganisation för de kulturhistoriska och de sociala värdena samt människors livsmiljö.

VhN har tagit del av bakgrundsbeskrivningen där Länsstyrelsen till merparten sammanställt de olika underlagsmaterial som finns inom avrinningsområdet. Sakområde för sakområde redovisas men vägs inte samman. Läsaren blir hänvisad till olika dokument för fördjupningar inom de olika sakområdena medan läshänvisningar får ta plats. VhN efterlyser en sammanvägd analys för varje miljö och inte en förlegad stuprörsmetod.

I kapitlet där de skyddade områdena redovisas finns både riksintresse för friluftsliv och kulturmiljövården redovisade. Friluftslivet kan kopplas till både sociala värden och människors livsmiljö men i övrigt saknar VhN en fördjupad redovisning vad de utpekade miljöerna har för sociala värden. Flera synvinklar på miljön såsom sociala värden och människor livsmiljö behöver således beaktas.

I kapitlet om kulturmiljö omnämns de olika riks- och regionala intressena samt de inventeringar som gjorts längs vattendragen. De kulturhistoriska värdena är många och höga men den enda miljö som beskrivs i ett helt stycke är riksintresset Klippan. Övriga kulturhistoriskt värdefulla miljöer lämnas därhän. VhN bedömer att en fylligare beskrivning av de berörda kulturmiljöerna bör infogas i bakgrundsbeskrivningen för att de höga kulturhistoriska värdena får sin rättmätiga plats vid sidan av de biologiska värdenas detaljerade beskrivningar.

Vattenhistoriskt Nätverk anser, liksom regeringen, att statusklassningen KMV (Kraftigt modifierat vatten) ska nyttjas fullt ut gäller alla vattendistrikt enligt 4 kap. 3 § vattenförvaltningsförordningen.

Riksdagen vill att synen på vattenlandskapen och på vattenförvaltningen ska omfatta alla värden, verksamheter och intressen i vattenlandskapen, inom ramen för vad som medges av EU:s vattendirektiv och som förespråkas respektive krävs i följd av Europeiska landskapskonventionen (ELK) och Århuskonventionen. I EU:s vattendirektiv står miljön i stort, rekreationsintressen och andra verksamheter av väsentlig betydelse från allmän synpunkt. I propositionen Nationell plan för omprövning av vattenkraft” (NAP) står det att ”...andra samhällsintressen än energi, t.ex. kulturmiljöintresset, industri, bostäder och jordbruk”, i centrum för att uppmärksammas, tas hänsyn till och kunna utvecklas. Utrymmet för detta finns enligt EU:s författning och Riksdagens beställning är att det ska utnyttjas.

Vattenhistoriskt Nätverk

Att Helena Törnqvist
c/o Arbetets museum
Laxholmen, 602 21 Norrköping, Sweden

Vattenhistoriskt Nätverk (VhN) anser att det i regeringens beslut om NAP (*Nationell plan för omprövning av vattenkraft*) tydligt framgår att vattenmyndigheterna ska se över statusklassningarna och MKN (miljökvalitetsnormerna) för vattenförekomsterna i god tid före provningarna enligt tidplanen för de olika provningsgrupperna. Detta innebär att klassningar och miljökvalitetsnormer efter en sådan översyn kan bli underlag för samverkan, ansökan, provningar och därefter bedöma vilka vattenmiljöåtgärder som är rimliga. Att denna översyn verkligen sker är centralt för ett rättssäkert och effektivt genomförande av NAP, även utifrån det som ska uppfyllas i ELK och det som åsyftas med andra samhällsintressen i EU:s vattendirektiv.

VhN anser att möjligheten till förklaring av vattenförekomster som KMV (Kraftigt modifierat vatten) enligt 4 kap. 3 § vattenförvaltningsförordningen om 1a) miljön i stort (inklusive kulturmiljön och människors livsmiljö) och 1c) rekreativvärden (inklusive kulturarvsverksamheter och turism-/restaurangverksamheter) ska utnyttjas, i enlighet med regeringens intentioner.

Om Vattenhistoriskt Nätverk

Vattenhistoriskt Nätverk (VhN) bildades 2018 och samlar nationella organisationer för att synliggöra och värna kulturmiljön och kulturarvet, sociala värden och människors livsmiljö i svensk vattenförvaltning. Nätverket samverkar om att belysa konsekvenserna av det regelverk och de beslut som påverkar förutsättningarna för det kulturarv som berörs av den svenska tillämpningen av EU:s vattendirektiv.

Nätverket arbetar för en helhetssyn där kulturmiljön vägs in på samma sätt och på likvärdig grund som naturmiljön och andra intressen. Vi vill medverka till konstruktiva lösningar till gagn för både kultur- och naturmiljö och för att ta tillvara befintliga resurser i en hållbar samhällsutveckling. Att fullt ut utnyttja det utrymme som EU-rätten ger att klassa vattenförekomster som kraftigt modifierade (KMV) och undan-taget mindre stränga kvalitetskrav (MSK).

Nätverket samlar genom Arbetets Museum nationella organisationer som Arbetlivsmuseernas Samarbetsråd, Svenska Industriminnesföreningen, Sveriges Hembygdsförbund, Europa Nostra Sverige och ICOMOS Sverige, Svenska byggnadsvårdsföreningen, Sveriges Jordägarförbund, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Svensk Vattenkraftsförening, Stödföreningen för småskalig vattenkraft samt stöd även av Kulturmiljöfrämjandet.

Sveriges Hembygdsförbund samlar cirka 2 000 föreningar. Arbetets museum har identifierat omkring 1 500 arbetslivsmuseer varav cirka 300 bevarar kulturarv vid vatten. Tillsammans med övriga föreningar i nätverket är vi över 500 000 människor i Sverige som är engagerade. Men långt fler berörs av EU:s Vattendirektiv – i sin boendemiljö, rekreativmiljö och försörjning.

För Vattenhistoriskt nätverk

Helena Törnqvist

Arbetets museum

Vattenhistoriskt Nätverk

Att Helena Törnqvist
c/o Arbetets museum
Laxholmen, 602 21 Norrköping, Sweden